

tillader at disponere over Arv, kan gøre Dispositioner til Forandring af Børnenes Arveret efter ham, saa kan hans Hustru ikke gøre det samme med Hensyn til Børnenes Arveret efter hende. Det vil, naar vi vedtage denne Lov, som den her foreligger, være en saadan Anomali, at det næppe vil kunne forsvares fra nogen Side at lade det blive staaende. Idet jeg altsaa anbefaler Lovforslaget her til hurtig Fremme, skal jeg tillade mig at henstille til alle de deri interesserede Parter, at vi faa indsat Bestemmelser om Hustruens Ret til at sidde i uskiftet Bo paa samme Vilkaar som Manden, hendes Ret til; medens Ægteskabet bestaar, at erhverve Næringsbevis og om hendes Ret til ved Testament. at raade over hendes Del af Boet paa samme Maade, som Manden allerede nu ved Arvelovens § 29 har Lov til at raade over sin.

Philipsen: Anledningen til, at jeg har bedt om Ordet ved denne første Behandling, er ingenlunde et Ønske om at udtale mig om dette Lovforslag i Almindelighed, men et Ønske om at bringe et ganske særligt Forhold frem, som staar i nogen, omend ikke nødvendig Forbindelse med nærværende Lovforslag. Jeg skal om selve Lovforslaget dog gøre et Par almindelige Bemærkninger. Jeg ser med noget større Koldsindighed paa Lovforslaget end de fleste af de ærede Medlemmer, der hidtil have haft Ordet, maaske fordi jeg kommer til Lovforslaget mere fra Samfundsteoriens Side end fra Beskæftigelse med disse Forhold i det praktiske Liv. Jeg kan ikke frigøre mig fra den Opfattelse, at det saakaldte Formuefælleskab med den umyndige og den uraadige Hustru, som vi have det endnu den Dag i Dag, er en Rest af, en Frugt af — og endnu tydelig bærer Mærke af — en Tilstand, som i Virkeligheden var et Trældomsforhold, som Hustruen var underkastet fra Mandens Side. Det er ogsaa bekendt for ærede Medlemmer, som have beskæftiget sig noget med disse Forholds historiske Udvikling, at saaledes har det virkelige Forhold været. Hustruen traadte ind under Mandens Herskabsforhold, økonomisk og personlig, idet hun samtidig traadte ud af et ganske tilsvarende Forhold, som hun stod i til Overhovedet for den Familie, som hun hidtil tilhørte. Og det er min Overbevisning, at hvad der fra Begyndelsen af har haft denne Karakter, det lader sig vanskeligt ved en Reform omforme og gøre til noget væsentligt andet. Med andre Ord, hvis

den Selvstændighedstrang, som er til Stede hos Kvinden i vore Dage, skal naa til fuld Anerkendelse inden for Ægteskabet, saa ser jeg ikke rettere, end at der kun er en eneste Løsning, som er den sande, og det er det rene Særeje, saaledes at hver af Parterne kun ejer og raader over det, som de selv have indbragt. Det andet Alternativ, som kunde ligge for, og som jeg skønner, at særlig det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Svend Høgsbro) vistnok er en Talsmand for at sætte igennem, naar han kunde raade frit over disse Forhold, nemlig at opfatte Ægteskabets formueretlige Masse i videre Forstand som en fælles Masse, over hvilken begge Parter skulde raade som associerede i et navngivet Handelsselskab, den Vej betragter jeg unægtelig som ganske ufarbar, jeg tror, at hvad der lige over for denne Synsmaade blev indvendt af to ærede københavnske Landstingsmænd af meget forskellige politiske Anskuelser, men i dette Punkt ganske enige, er fuldkommen rigtigt og træffende; jeg tror, man kan resumere disse Indvendinger deri, at man vælger ikke Ægtefælle efter de Synspunkter, hvorefter man vælger Partner i et Formueselskab. Jeg tror ikke, at disse nøgterne Betragtninger, som bør gøre sig gældende i det sidste Tilfælde, just ere dem, der ere de bedste, naar man skal vælge sig en Hustru, og jeg tror, det vilde føre til et slet Resultat, hvis man vilde gaa den Vej. Om nu et saadant Maal, det rene Særeje, vil være heldigt for Ægteskabets Udvikling og for Samfundets Udvikling i det hele taget, det skal jeg lade ganske uomtalt, jeg tror overhovedet, man aldrig naar til et Maal uden at betale ret dyrt for det, uden at give Afkald paa noget andet, som heller ikke var værdiløst, men jeg tror oprigtigt talt, at hvad vi gøre, som ikke stræber henimod dette Mål, det bliver Lapperi, og det bliver overmaade tvivlsomt, om det vil bevirke nogen væsentlig Forandring i det, som vi have. Jeg kan derfor ikke nægte, at jeg betragter dette Lovforslag udelukkende som en Etape paa Vejen til Indførelse af Særeje. Jeg ved ikke, hvor længe vi blive staaende paa den Station, som dette Lovforslag betegner for os, 100 Aar, 200 Aar eller 300 Aar, det er jo et Omraade, hvor Udviklingen gaar meget langsom for sig, og jeg for mit Vedkommende er i høj Grad i Tvivl om, hvorvidt vort Folk i Virkeligheden er modent til den Lov, som vil komme ud af nærværende Lovforslag, som det her foreligger. Men ud fra denne tilsyneladende